

Series I

Volume XI, No. 4

December 1985

ՀԱՅ

ARMENIAN

ԴՐԱՄԱԳԻՏԱԿԱՆ

NUMISMATIC

ՀԱՆԴԵՍ

JOURNAL

ՀԱՅ ԴՐԱՄԱԳԻՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ARMENIAN NUMISMATIC SOCIETY

8511 BEVERLY PARK PL., PICO RIVERA, CALIF. 90660, USA

ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL Ser. I, Vol. XI, No. 4 Dec. 1985

Letters

Mr. Jerry Simonian, my husband, died Mar. 20, 1984. If you are interested I have a few Armenian coins to sell.

Dixie Simonian
Wife & Executor
Belleville, IL

Ստացայ շեր նամակ-հաղորդումը այն մասին, որ մտադիր էք հրատարակել բացառիկ հատոր ի պատիւ Զարեհ Պտուկեանի: Լուրը ուրախալի է, բայց ոչ անսպասելի: Զ. Պտուկեանը հայ դրամագիտութեան այն երախտաւորներից է, որոնք հանդէս են գալիս մէկ-երկու դար տեւող ժամանակահատուածում մէկ անգամ:... Բարեացակամութիւնը նրա էութիւնն է, շատ աշխատութիւններ լոյս են տեսել նրա ``անտեսանելի``, բայց անմիջական օգնութեան շնորհիւ: Ես ինձ երջանիկ եմ համարում, որ նրա ժամանակակիցն եմ, որ շփուել եմ նրա հետ, գրոյցներ ունեցել, ստացել նրանցից խորհուրդներ: Զ. Պտուկեանը բռնից մէկն է, որ բացի Մեծ գիտնական լինելուց նաեւ Մեծ Մարդ է:

Ուզում եմ երեք յօդուածներ ուղարկել բացառիկի համար:

1. Մեղալներ Գրիգոր Լուսաւորիչի եւ էջմիածնի տաճարի պատկերով
2. Յովսէփ Պապիկեանի մեղալային ստեղծագործութիւնները
3. Հայաստանում հոռմէական դրամների շրջանառութեան պատմութիւնը...
Հենրի Սարգսեան
Սրեւան

Ինչպէս յայտնի է Արշակ. եւ Բագրատ. շրջաններից հայկական դրամներ մեզ չեն հասել, պատճառները լինելով մեր դրամագտ. մութ հարցերից ցանկանում եմ խնդիրը յանձնել հանդէսիդ ուշադրութեան: Տող. գրողի կարծիքով, պատճառները աւելի շուտ վերագրելի են տնտեսական եւ այլ անձանօթ գործոններին քան անկախութեան սահմանափակումին, քանի որ գիտենք պարթեւներից վասակական կախման մէջ եղող մի շարք երկրներ դրամ կտրելու իրաւունք են ունեցել իսկ Հայաստանը չի էլ համարուել նրանց վասակը, եւ կախումն էլ Հոռմից ընդհանրապէս եղել է թոյլ եւ շատ անգամ էլ անգոյ (չկան նաեւ վասակ. երկրներին յատուկ` հայ-հոռմէական դրամներ): Այս կապակցութեամբ պիտի մտաբերել եւ այն որ Անիի Բագրատունիները գոնէ 930-1020 թ. եղել են միանգամայն անկախ թէ՛ արաբներից եւ թէ՛ Բիւզանդիայից, ուրեմն դրամ կտրելու իրաւունքից չեն կարող զրկուած եղած լինել:

Գ. Մովսէսեան
Glendale, CA

ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL is the quarterly publication of Armenian Numismatic Society, an educational, non-profit organization. Editor, Y. T. Nercessian, 8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, California 90660, U.S.A. Associate Editors, W. Gewenian, T. Nercessian, Corresponding Editor, Henry Sarkissian (Yerevan). Non-member subscription \$6.00 per year. Single copies \$2.00.

YEREVAN CITY NOTES UPDATED

By

Y. T. Nercessian

Since the article on Yerevan city notes was published,¹ a complete set of notes was acquired by the author. Interestingly enough, all these notes bear the seal of the city of Yerevan on the reverse. They were signed (stamped) by both officers, member of the committee (in violet ink) and the controller (in red ink). However, none of the notes are dated. One may assume that they were printed during the period of 1918-1920.

The paper is white but has discolored and received a cream color due to aging. It is thicker than ordinary paper.

Fig. 1. 1 ruble note of Yerevan

1. 1 Ruble The Armenian legend in two lines, from left to right: ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՂ. (ԱՔԱՅԻՆ) ԻՆՔՆԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ /self rule of the city of Yerevan/. The value numerals are located in the four corners. Note that the two bottom numerals are the same, but that the two top numerals have different sizes and

1. Y. T. Nercessian, "Yerevan City Notes," Armenian Numismatic Journal, Series I, Vol. VII (December 1981), No. 4, pp. 31-35.

the number "1" in the top right corner is ornamental. At center panel is the value Մէկ ռուբլի /one ruble/. Ornamental pattern surrounds the note in rectangular fashion.

Size: 73mm x 59 mm.

Fig. 2. 3 ruble note of Yerevan

2. 3 Rubles This note is identical to what was described² except for the signatures and reverse seal.

Size: 73mm x 56 mm.

Fig. 3. 5 ruble note of Yerevan

2. Ibid., p. 33.

3. 5 Rubles The Armenian legend is printed on a straight line diagonally, extending from the lower left hand corner to the upper right hand corner:
 ԵՐԵՎԱՆ. Ք. (ԱՂԱՔԱՅԻՆ) ԻՆՔՆԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
 /self rule of the city of Yerevan/.
 On the top left and right sides, the value numerals "5" are printed in large and small numbers, respectively. At upper left hand corner, Հինգ հոսիկ /five rubles/ is printed in Armenian. Underneath, at the right corner, the signature of վարչ. անդամ /member of the committee/ and վերահսկիչ /controller/ appear. A floral ornament borders the 5 ruble panel.

Size: 69mm x 56mm.

Fig. 4. 10 ruble note of Yerevan

4. 10 Rubles The ten ruble note is also similar to what was described³ except for the signatures and reverse seal.

Size: 74mm x 61mm.

3. Ibid., p. 33.

Fig. 5. 25 ruble note of Yerevan

5. 25 Rubles The 25 ruble note is similar to what was described⁴ except for the signatures and the reverse seal.

Size: 91mm x 53mm.

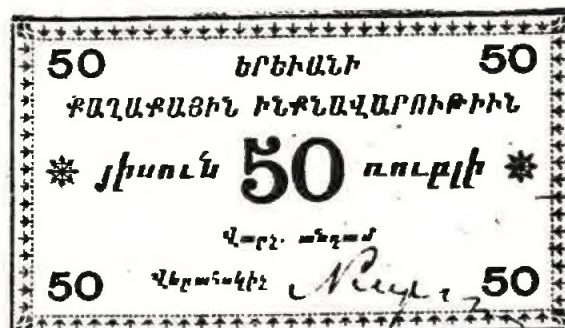

Fig. 6. 50 ruble note of Yerevan

6. 50 Rubles The Armenian legend is printed on two straight lines without abbreviation:
 ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԻՆՔՆԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
 /self rule of the city of Yerevan/.
 The value numerals appear at four corners and

4. Ibid., p. 34.

center. To the left and right sides of "50" appear the Armenian words "խիսուն" "հարի" /fifty rubles/, respectively. Ornamental pattern surrounds the note in a rectangular shape. Underneath, at the lower right hand side appear the signatures of Վարչ. անդամ /member of the committee/ and Վերահսկիչ /controller/.

Size: 91mm x 53mm.

Fig. 7. Coat of arms of Yerevan

Reverses

The coat of arms⁵ of Yerevan is stamped on the reverses of all denominations illustrated above. At the center is a double headed eagle. The circular Russian legend reads, ЭРИВАНСКАЯ ГОРОДСКАЯ УПРАВА /Yerevan city council/.

5. H. V. Sarkissian, "Արեւելյան Հայաստանը ռուսական մեդալային արվեստի հուշարձաններում" /Eastern Armenia on Russian Medalllic Art Monuments/, Patmut'ian harts'er (Yerevan, 1978), pp. 235-243; M. Ts'ugunian, "From the History of Creation of the Emblem of the Armenian District" (in Russian), Lraber Hasarakakan Gitut'yunneri, Vol. XLIV (March 1983), No. 3 (483), pp. 99-101.

ARMENIAN NUMISMATIC LITERATURE

KARAPETIAN, M. E. Kilikiayi haykakan drami knik'ner [The Dies of a Cilician Armenian Coin] - Կիլիկիայի հայկական դրամի կնիքներ, գրեցին՝ Մարգո Կարապետյան, Հենրի Սարգսյան. Lraber Hasarakakan Gitut'yunneri, Vol. XLV (March 1984), No. 3 (495), pp. 99-101. In Armenian.

See the 2nd abstract on p. 10, Armenian N. J., Vol. X (1984).

K'VELIDZE, Lamara. Khudozhestvennie medali albom [Album of Medallistic Art] - Художественные медали альбом, автор Ламара Николаевна Квелидзе. Tbilisi: 1984. Bilingual in Russian and Georgian.

Among one hundred medals presented are two medals from L. K'velidze's "Armenia and the Armenians" set: Avedik' Issahakian and Marietta Shahinian.

Երկու հարիւր մեդալների շարքում ներկայացուած են Լ. Կուելիձէի «Հայաստանի եւ Հայերը» մեդալներից երկուսը՝ Աւետիք Իսահակեան եւ Մարիետա Շահինեան: Henry Sarkissian Հենրի Սարգսեան

MOUSHEGHIAN, Kh. A. Treasures of Etchmiadzin - Сокровища Эчмиадзин - Էջմիածնի գանձեր, գրեց՝ Խաչիկ Սուշեղեան. Etchmiadzin: Editions Erebouni, 1984, [pp. 16-17, 31-32, 43-44, 168. 199-202], illus. in color. Trilingual in Armenian, Russian, and English.

The coins presented from the Etchmiadzin collection belong to the following: Tigranes the Great, Levon I, Hetoum I, Alexander the Great, Thasos, Rhodes, Orodes II, Republic of Rome, Nero, Antoninus Pius, and Khusrow II. The coat of arms of Soviet Armenia is also reproduced.

YTN

Էջմիածնի հաւաքածոյէն ներկայացուած դրամները կը պատկանին հետեւեալներուն.- Տիգրան Մեծ, Լեւոն Ա, Հեթում Ա, Ալեքսանդր Մեծ, Թասոս, Հռոդոս, Օրոդ II, Հռոմի հանրապետութիւն, Ներոն, Անտոնինոս Պիոս եւ Խոսրով II: Ընծայուած է նաեւ Սովետական Հայաստանի գերբը:

AMERICAN NUMISMATIC SOCIETY. Annual Report of the American Numismatic Society for the Period Ending September 30, 1984, p. 19, illus.

In reviewing the numismatic acquisitions of the American Numismatic Society, mention is made that Paul Bedoukian donated a single lion gold coin of Roupinian Armenian King Levon I (1199-1226).

YTN

Ամերիկեան Դրամագիտական Ընկերակցութեան ձեռք բերած դրամներուն քննութեան առթիւ, յիշուած է թէ Զարեհ Պտուկեան նուիրած է Լեւոն Ա (1199-1226) թագաւորին մի առիւծով ոսկիէ դրամը: ԵԹՆ

AMERICAN NUMISMATIC SOCIETY. ANS Adds Many Roman, Byzantine Coins. Coin World, Vol. XXVI (30 January 1985), No. 1294, pp. 33-34.

See the above abstract.

MOUSHEGHIAN, Kh. A. Haykakan oske dram [Armenian Gold Coin] - Հայկական ոսկե դրամ, գրեց՝ Խաչատուր Մուշեղյան. Hayreniky Dzayn, Vol. XX (22 February 1984), No. 8 (968), pp. 5-6; Nor Gyank, Vol. VI (15 March 1984), pp. 6, 31. In Armenian.

The article is written to announce that Paul Z. Bedoukian donated a gold coin of Levon I (1198-1219) of Cilician Armenia to the State Museum of Armenian History. The obverse portrays the Armenian monarch seated on his throne. A crowned lion to right is presented on the reverse. The weight is 4.80 grams. The Armenian legend is published. The gold coin was previously owned by G. Schlumberger, who donated it to Bibliothèque Nationale of Paris some one hundred years ago. Bedoukian obtained the coin by trading with other Armenian coins. Also mentioned are other collections which he donated to the Museum of Armenia. YTN

Յօղուածը գրուած է յայտարարելու համար, թէ Զարեհ Պտուկեան նուիրած է Հայաստանի պատմութեան պետական թանգարանին Կիլիկեան Հայաստանի Լեւոն Ա թագաւորին (1198-1219) ոսկիէ մի դրամը: Անողմին վրայ պատկերուած է հայոց միապետը բազմած գահին վրայ: Բեկողմին վրայ կը նշմարուի թագակիր առիւծը դէպի աջ: Ծանրութիւնն է 4.80 գրամ: Տպւած է հայերէն շրջագրութիւնը: Նախապէս այս ոսկիէ դրամը պատկանած է Գ. Շլումբերգէի, որ նուիրած է զայն շուրջ հարիւր տարի առաջ Փարիզի ֆրանսական ազգային մատենադարանին: Պտուկեան ձեռք բերած է զայն այլ դրամներու հետ փոխանակութեամբ: Յիշուած է նաեւ Պտուկեանի այլ հաւաքածոները, որ ինք նուիրած է Երեւանի թանգարանին: ԵԹՆ

NOR GYANK. Interview with Serop Arabian; One of Its Kind Bold Venture - Հարցազրոյց դպրեվանքի յիսնամեակի ոսկեայ հաւաքածոյին մասին. Nor Gyank, Vol. VII (31 January 1985), No. 6, pp. 1, 28; (14 February 1985), No. 8, pp. 16, 17; illus. Bilingual in Armenian and English.

During an interview Serop Arabian notes that the gold medals issued to commemorate the 50th anniversary of the seminary of the Great House of Cilicia (1930-1980) are 1000 in number. Each set consists of eight medals struck in pure gold and a small portion of the money will be allocated toward the building fund of the seminary. YTN

Հարցազրոյցի մը ընթացքին, Սերոբ Արապեան կը յիշէ թէ ոսկեայ մեդալները, թողարկուած Սեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Դպրեվանքին յիսնամեակին առիթով (1930-1980), 1000 օրինակ են, իւրաքանչիւր շարք կը բաղկանայ ութ մեդալներէ՝ կոխուած զուտ ոսկիով եւ թէ դրամին մի մասը պիտի յատկացուի Դպրեվանքին շէնքի շինութեան: ԵԹՆ

NOR GYANK. Oskeay hawak'atsoy [A Collection in Gold] - Ոսկեայ հաւաքածոյ. Nor Gyank, Vol. VI (20 December 1984), No. 52, p. 40; Vol. VII (10, 17, 24, 31 January, 7, 14, 21, 28, February, 14 March 1985), Nos. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12; pp. 40, 36, 40, 36, 36, 34, 40, 22, 34, respectively; Asbarez, Vol. LXXVII (Thursday, 28 February, Saturday, 2 March 1985), Nos. 7486, 7488; pp. 8, 12, respectively; illus. In Armenian.

In observing the fiftieth anniversary of the Catholicosate of Cilicia (1930-1980) a set of eight pure gold medals were issued. The bust of a pontiff (seven medals) and the architectural maj-

esty of the convent's cathedral (the last) are engraved on the obverses; on the reverse, the pontifical seal. YTN

Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան յիսնամեակին (1930-1980) առթիւ կոխ-
ւած են ութ հատ զուտ ոսկիէ մեդալներ: Անոոմբերուն վրայ կերտուած
են վեհապետի մը կիսանդրին (եօթ մեդալներ) եւ վանքի տաճարին ճարտա-
րապետական վեհութիւնը (վերջին մեդալը), բեկողմին վրայ՝ կաթողիկո-
սական կնիքը: ԵԹՆ

DÉDEYAN, Gérard. Les monnaies d'or Léon II le Magnifique, prince (1187-1198) puis roi (1198-1219) de l'Arménie cilicienne, par Gérard Dédeyan. Le Club Française de la Médaille, Bulletin, Second Semester, (1984), No. 85, pp. 93, 108-111, illus. In French.

The rise to power of Levon the Magnificent is outlined and his gold tahekan from the collection of Bibliothèque Nationale is described. The obverse displays the crowned king seated on a throne ornamented with lions. The reverse depicts the crowned Armenian lion to left. The Armenian legend and the weight are published. YTN

Ուրուագծուած է Լեւոն Մեծազործի զահ բարձրանալը եւ նկարագրուած է իր ոսկի դահեկանը Փարիզի ֆրանսկան ազգային մատենադարանէն: Ա-
նոոմբին վրայ պատկերուած է պսակաւոր թագաւորը նստած առիւծազարդ
զահին վրայ: Բեկողմին վրայ դրոշմուած է պսակաւոր հայկական
առիւծը դէպի ձախ: Հրատարակուած են հայերէն խորագրութիւնն ու
ծանրութիւնը: ԵԹՆ

BEDOUKIAN, Paul Z. Half Drams of Ōšin and Lewon IV of Cilician Armenia, by P. Z. Bedoukian. Revue des Études Arméniennes, New Series, Vol. XVIII (1984), pp. 471-475, pl. LKIV.

The author describes two half trams of King Ōshin (1308-1320) and a unique half tram of King Levon IV (1320-1342). Bedoukian notes that of the estimated fifty thousand coins of Cilician Armenia in existence, fewer than three hundred are half trams. A tabulated inventory of half trams of Cilician Armenia includes the following: Levon I (single lion and double lion), Hetoum I (bilingual and Hetoum-Zabel type), Levon II (with and without legend), Hetoum II (billons only), Smpad (single lion), Gosdantin I (none), Levon III (none), Oshin (double lion), Levon IV (cross), Guidon (none), Gosdantin III (none), Levon the Usurper (none), Gosdantin IV (none), Levon V (billons only). YTN

Հեղինակը կը նկարագրէ Օշին թագաւորի (1308-1320) երկու կիսադր-
րամները եւ Լեւոն Դ թագաւորի (1320-1342) մի եզակի կիսադրամը:
Պատկեան կը նշէ թէ Կիլիկեան Հայաստանի ենթադրուած յիսուն հազար
դրամներէն երեք հարիւրէն պակասը կիսադրամներ են: Աղիւսակով տր-
ւած Կիլիկեան Հայաստանի կիսադրամներուն ընդհանուր գումարը կը պա-
րունակէ հետեւեալները.- Լեւոն Ա (մի առիւծ եւ կրկնառիւծ), Հե-
թում Ա (երկլեզուեան եւ Հեթում-Զապէլի տեսակ), Լեւոն Բ (խորագրով
եւ առանց խորագրի), Հեթում Բ (բիւրններ միայն), Կոստանդին Ա (ո-
չինչ), Լեւոն Գ (ոչինչ), Օշին (կրկնառիւծ), Լեւոն Դ (խաչ), Կուր-
տոն (ոչինչ), Կոստանդին Գ (ոչինչ), Լեւոն Բոնակալ (ոչինչ), Կոս-
տանդին Դ (ոչինչ), Լեւոն Ե (բիւրններ միայն): ԵԹՆ

BEDROSIAN, Robert. Armenia in Ancient and Medieval Times, by Robert Bedrosian. New York: Armenian National Education Committee, 1985, pp. 36, 40, 41, 2 pls.

While narrating the history of Armenia, the author notes that Antioch was taken by Tigranes in 83 B.C., and that he had money coined there. YTN

Հայաստանի պատմութեան պատմագրութեան ընթացքին, հեղինակը կը նշէ թէ Անտիոք առնուեցաւ Տիգրանի կողմէ 83 Ն.Ք. թուին եւ ինք հոն դրամ կտրել տուաւ: ԵԹՆ

DIKIJIAN, Arminé D. Unique Exhibit Set to Open at Ani Gallery on May 17. Armenian Reporter, Vol. XVIII (2 May 1985), No. 29, p. 5.

The article is written to publicize the opening of the exhibit of Paul Z. Bedoukian to be displayed in the Ani Gallery of the New York Armenian Diocese on 17 May 1985. The exhibit includes coins, ceramics, artifacts of silver and copper, books, religious vestments, and examples of woven art. Also mentioned are the works Bedoukian authored and his membership in various numismatic societies. YTN

Յօդուածը գրուած է ծանուցանելու Զարեհ Պտուկեանի ցուցահանդէսին բացումը, որ պիտի ցուցադրուի Նիւ Եորքի հայոց Առաջնորդարանի Անի հանդիսասրահին մէջ, 17 մայիս 1985 թուականին: Ցուցահանդէսը կը պարունակէ դրամներ, յալճապակիներ, արծաթէ եւ պղինձէ գեղարուեստական գործեր, զրքեր, կրօնական հանդերձներ եւ հիւսուածեղէնի նմոյշներ: Յիշուած են նաեւ Պտուկեանի հեղինակած աշխատանքներն ու իր անդամակցութիւնը գանազան դրամագիտական կազմակերպութեանց մէջ: ԵԹՆ

PLANT, Richard. Coins of the Crusades, by Richard Plant. World Coin News, Vol. XII (4 June 1985), No. 23, pp. 22, 24, 28, 30, illus.

While describing the coins of the crusades in general, the author mentions King Levon I of "Armenia Minor," his coronation tram, and displays the obverse of his billon inscribed in Latin. YTN

Խաչակիրներու դրամներուն ընդհանուր առմամբ նկարագրութեան ընթացքին, հեղինակը կը յիշէ Վօրքի Հայքի՝ Լեւոն Ա թագաւորը, իր օծման դրամը եւ կը տպէ իր լատինատառ քիլիոնի երեսը: ԵԹՆ

DONATIONS

(period ending 30 September 1985)

Dr. Paul. Z. Bedoukian.....	\$ 3756.00
Mr. Luther Eskijian	250.00
Mr. Nicholas V. Jamgochian	50.00
Mr. Y. T. Nercessian photocopying of <u>Arm. N. J.</u>	
Dr. Levon A. Saryan one year gift subscription of <u>Arm. N. J.</u> to American Armenian International College, La Verne, California, and material for	66.00
Mr. Y. T. Nercessian	361.00